

Ma 2: 102
 Eksp: 286
 Arg: 1942
 O.V.
 Jfr.

Å TILGI UNDERTRYKKE NE ER Å ØVE VOLD MOT DE UNDERTRYKKEDE

London, 12. og 13. oktober.

1925

RUSSLAND

Etter at det har vært endel roligere i Stalingrad-avsnittet meldte russene tirsdag at fienden har gjenopptatt sine angrep mot byens nordvestlige indre strøktrek. Timosjenkos resultatrike fremstøt nordvest for byen har ført til at kampene nå foregår på vestsiden av Don.

Fra Kaukasus blev meldt mandag at tyske angripere i Mosdok-området har fått nederlag. Tirsdag meldtes at angrepene fortsetter. Russene har i iddertid etter vellykkede operasjoner vunnet endel terreng i Mosdok-området. Tyske motangrep i dette avsnitt blev slått tilbake. De nærreste kamper raser nå om veien fra Kuban til Svartehavskysten.

VESTFRONTEN.

Mandag talte statsminister Churchill i Edinburgh. Om Hitlers, Görings og Ribbentrops siste taler sa Churchill at man kunne merke en ganske annen tone enn det selvsikre skryt man var vant til å høre fra dette hold. Talene ga inntrykk av at de tyske politikere ikke ser fremtiden inntre med en glede. Dette har de heller ingen grunn til, fremholdt den britiske statsminister. Det siste halvårs begivenheter viser at de allierte kan se fremtiden inntre med fortrøstning. Skipstapene i august og september er mindre enn de har vært i de senere tid, og nybyggingene overstiger nå tapene. Russene angriper fra Leningrad til Kaukasus og deres styrker har en forbausende slagkraft. Den allierte overlegenhet i luften blir stadig større. Disse gledelige kjennsmerker betyr imidlertid ikke at man kan slippe av i anstrengelsene for å bringe krigen til en seirrik avslutning. Man må fortsatt sette alle krefter inn i kampen for tilintetgjørelsen av nazityranniet.

Tirsdag holdt president Roosevelt en tale hvor han i bakbet med Churchill uttalte den uniertone av usikkerhet man merket i de tyske politikeres siste taler. De gjør sitt beste for overfor det tyske folk å forklare og unnskyld de kolossale tap stridskraftene lider på østfronten, spesielt ved Stalingrad. Til tross for forsikringene om at det aldri vil lykkes for de allierte å etablere en front nr. 2 forsterkes troppene i alle deler av det besatte Europa. Befestninger og pigstrådsperringer blir bygget fra Nordkapp til syene i det østlige Middelhav. Presidenten meddelte at det var truffet viktige beslutninger i forbindelse med de alliertes strategi som blant annet gikk ut på å trekke aksetropper bort fra den russiske og kinesiske front. Roosevelt hyldet de allierte sjøfolk som ofrer alt for å bringe krigsmateriell og andre forsyninger til de allierte styrker i forskjellige deler av verden. Om krigsmalet uttalte presidenten at det var å tilintetgjøre aksens militært sett og sikre de komende generasjoner et liv i fred og frihet.

Mandagens britiske komaniké meldte om vellykkede dagangrep mot Hannover og tre jegerer savnes etter dette tokt. Tirsdag blev meldt at allierte fly har angrepet fabrikkstrøk i nord-Tyskland, 2 fly vendte ikke tilbake. Natt til mandag blev noen personer drept under svake tyske flyangrep mot en kystby i Nordøst-England, og tirsdagens komaniké fortalte om tyske angrep mot en klosteskole i Syd-England.

Levanten er nå 48 timer igjen av den frist tyskerne har satt dem til å skaffet 123 000 tyske arbeidere til den tyske industri. Vichy radio har truet arbeiderne i forbindelse med den uvalgte de viser til å reise til Tyskland. Utkreftede meldinger forteller at det har lykket Leval å få fristen utsatt til slutten av måneden.

For Danmark meldes at situasjonen er mer spent enn noensinne. Tyskerne øker nervekrigen og Frikorps Danmarks avreise har ikke befestet støtningen i Madagaskar og nordlige deler av Fessalia i Grøkenland kontrolleres av greske guerrilletropper. Disse avdelinger som består av 10 - 60 mann ledes av greske offiserer og operer etter ordre på enkelte forbindelseslinjer.

(Forts.)

MIDTØSTEN.

På den egyptiske front har det de siste dager bare vært patruljevirkosmhøt. Mandag blev meldt at et akselartøyt var satt i brann utenfor Kreta. Tirsdagens kommuniké fortalte at lette britiske bombefly og langdistansejagere har operert på den egyptiske front. I løpet av de to siste dager er 40 fiendtlige fly skutt ned under angrep mot Malta som betyr en alvorlig trassel mot aksens forbindelseslinjer i Middelhavet. 65 fly blev skadet. Mange av disse er sannsynligvis også gått tapt. 6 britiske fly savnes.

FJERNE ØSTEN.

Mandag blev meldt at et fiendtlig 10 000 tonns hjelpekip for fly blev effektivt angrepet av amerikanske bombefly utenfor Salomonøyene. Om kampene på New Guinea meldtes tirsdag at den allierte fremgang over Owen Stanleyfjellene fortsetter. Fremskutte avdelinger står 20 km. fra Kukuda. Allierte fly angriper den japanske retrettlinje helt tilbake til Buna. To japanske kryssere er blitt skadet ved Salomonøyene, den ene er sannsynligvis senket. De amerikanske styrker på Guadalcanar har utvidet sine stillinger vestover.

LOKALT.

Det meldes fra pålitelig hold at 3000 tyske desertører for tiden befinner seg i konsentrasjonsleir ved Kirkenes. Blandt fangene er mannskapene fra to destroyere og en ubåt som har gitt falske meldinger om senkinger i konvoislaget i Nordishavet. De hadde oppgitt og ha senket 68 000 tonn hvilket alt sammen var et falsum. Offiserene blev skutt, mens mannskapene blev internert. Lignende konsentrasjonsleire finnes i Hammerfest, Karasjøkk og Tromsø, uten at antallet av internerte kan oppgis.

Det er for tiden store bølger innen NS i anledning av den store svarteløssak. Det hevdes med bestemthet at quisling vil forsøke å bruke historien til å få redusert "minister" Hagelins makt. Det første skritt er alt gjort i og med at Hagelin er fratatt stillingen som sjef for riksharden, og denne er overdradd til "general" Møystad. Imidlertid støtter tyskerne Hagelin som har et meget lavt partinummer i en det tyske naziparti, så det er tvilsomt om "førerens" aksjon fører frem. Det er bitter strid melder flere retninger innen NS. Fritz Jenssen og Claus Hansen sloss så fiillene lykkes, og vasker skittentøyet sitt offentlig i Rådhuset.

Det sivile luftvern blev fratatt ryddingsarbeidet etter den engelske bomberaid. Tyskerne utkommanderte norske sivilpersoner med hjemmel i en forordning av februar ifjor som handler om utskrivning av sivilpersoner i forbindelse med sabotasje. Det arbeides nå med en lov som skal gi hjemmel for utskrivningen, som er utenfor enhver folkerett. 50 privatpersoner har fått bøter fra kr. 500 000 til kr. 5000 i anledning av de engelske bombeangrep. "Völkerrecht ist was Deutschland dient" saer vår storsinnede herr Joseph Terboven.

Løgen etter bombetoktet blev 68 kister kjørt opp på Ehrenfriedhof på Ekeberg.

Damprest Hygen, pastor Roseff, biskop Bergravs sekretar, res.kap. H.E. Wisløff i Trefoldighet, res.kap. Ingv. B. Carlson i gamle Aker, sogneprest E. O. Christie i Berum og hjelpeprest Riise-Hanssen i Ullern er blitt forbudt å oppholde seg i Oslo og Akershus fylker. De jages altså vekk fra hus og hjem.

Send avisen videre, men husk : **DU MÅ VISE FORSIKTIGHET !**

"Glomfjord" tragedien".

Klokken 1 mandag (natt) den 21. sept. hørtas kraftige eksplosjoner inne i kraftverket på Fyken, innerst inne i fjordbunnen, lett synlig fra Glommen, hvorfra det går tunnel til kraftstasjonen. Det gikk slik for seg at 14 engelske soldater blev landsatt i en av nabofjordene. De har gått den korte veien over fjellet og ned til Glommen på den andre siden av fjorden, hvor alt er øde og ingen tysk soldat til da hadde satt sine ben. De var iført engelske pioneruniformer med ryggsekker. Det skal ha vært en norsk kaptein med dem. To av engelskmennene gikk inn i rummet hvor "brett-vaktene" har tjeneste. Disse kontrollerer sjaltebordene og instrumentene til kraftstasjonen. De blev oppfordret til ro og skulle bindes og kloroformeres, men fikk etter bønnfallene slippe det mot å løpe sin vei. En av vaktene løp imidlertid ned trappen og varslet den tyske vaktposten som satt i inngangen til tunnellen som munner ut i selve kraftstasjonens bygning. Han skulle etter instruksene marsjere utenfor i det fri. Tyskeren forstod ingenting av det hele og hadde nær skutt nordmannen. Derimot forstod en av engelskmennene hvad som var på ferde, og før tyskeren fikk sukk for seg hadde han 6 kuler i brystet og blev båret ut i tunnellen og gjemt der. Samtidig blev en telefonboks og en elektrisk sikringsboks ved inngangen til tunnellen likvidert, og røyken som trengte inn i tunnellen skremte de tyskerne som var på marsj fra Glommen til Fykan til retrett. Tyskerne trodde det var gass, men tiltross for at de en kort stund brukte gassmaskene sine turde de ikke forsere røyken. Andre nordmenn som var foran tyskerne på vei til Fykan til skiftarbeid merket røyken og snudde. De forsøkte å forklare tyskerne dette, men holdt på å bli skutt av dem da de kom ut av tunnellen. Tyskerne tok dem for engelskmenn! Mens de to soldatene står oppe i brettvakta, hvor de kan se ned i maskinhallen, kommer flere andre engelske soldater inn der nede, tar opp ryggsekkene og legger sprengladninger på turbinene bortover klart til funksjon. To eksplosjoner hørtas, så ett senere - og maskinene på kraftstasjonen er ute av drift. De to engelske vaktene var svertet i ansiktet p. gr. av eksplosjonen, forteller noen. Etter disse tre eksplosjonene blev det sendt opp en lysrakett, en mann klatret opp trappen langs rørene oppover fjellsiden, signaliserte til soldatene deroppe at sprengladningen kunne settes i. Soldaten i trappen hadde lommelykt, så han lett kunne følges fra Glommen.

Etter 20 minutter går den svære eksplosjonen deroppe som sprengte rørgata, vannet fosser nedover fjellsiden, tar med seg all grus og stein som ligger som et tykt lag oppetter og fyller opp rundt og inne i fabrikken. Så meget har trengt inn i kraftstasjonen at turbinene er helt skjult av sand og grus, og ingen kan virkelig taksere skaden før grusen er fjernet og maskinene er fri til undersøkelse. Imens fossen vannstrømmene nedover fjellsiden i flere timer. Strømmen var gått, så det automatiske koplingssystem virket ikke lenger. Det skal nemlig, hvis et rør springer lekk, øyeblikkelig bli koplet ut så ødeleggelse forhindres. Fjellet langs med rørene er nå så blankskurt som bergnabbene på Lilleskagen!

Da tyskerne kom inn til Fykan blev alle nordmenn, arbeidere og funksjonærer beordret til oppstilling, og sto slik i mange timer. Tyskerne sto ferdig med maskingeværer. Hvor engelskmennene var, visste de ikke til å begynne med, men fikk først føling med dem oppe ved Fykanvannet og lenger oppe i Fykandalen hvor det utviklet seg til en voldsom kamp. 5 tyske soldater blev skutt. Det fortelles også om en dramatisk tvekamp mellom en tysker og en engelsk mann deroppe. Engelskmannen sloss til han ingen ammunisjon hadde igjen. Han hadde alt såret tyskeren i maven, derpå gikk han på med bajonetten til han

selv blev skadet. Engelskmannen og tyskeren blev sammen pr. fly transportert til forlæsnarettet i Bodø, hvor imidlertid engelskmannen senere døde av sine sår. Så heftig var kampen at tyskerne ikke klarte å forsere terrenget, men blev drøvet tilbake. Engelskmennene måtte imidlertid gjemme seg bort etter å ha brukt opp all sin ammunisjon, og det var bare et tilfelle at de blev oppdaget av en tysk løytnant. 6 engelskmenn blev tatt tilfange, ganske unge og spreke. De blev bakbunnet (!!!) og ført til Glommen til Ortskommandanten der. Derfra blev de ført til skolen hvor de fikk hvert sitt rum, fremdeles bakbunnet, idet de kvistak blev sett på som franktirører, og ikke som soldater! Forhøret begynte. En engelsk soldat blir ført inn, hendene er nå fri. Han så sprek og våken ut, var ca. 20 år gammel. Han blev spurt om han forstod tysk eller norsk. "Just english" var svaret. Det blev også arrestert norske som blev tatt under brutale forhør da tyskerne til å begynne med trodde at det var et samspill. Etter et par dager var forhørene ferdige, det var da tatt ialt 8 fanger. Det kom så fram at det var et typisk invasjonforetagende, "mislykket" forsøk (??!).

Engelskmennene blev så sammen ført gjennom tettbebyggelsen i Glommen ned til kaja, ikke lenger bakbunnet, men ledige i marsj med noen få tyske vaktposter. Dermed ventet et marinefartøy på dem. Før de gikk ombord, gikk en av engelskmennene, en kaptein fortelles det, bort til en tysk officer og slår ham på skulderen og blunker lurt. Begge smiler. Slik er soldatlivet, og begge anerkjendte de nok hverandres oppgaver. De engelske soldatene viste hele tiden "high spirit", og på spørsmål på hvor de kom iland, svarte de i en fjord, som det senere viser seg ligger oppe ved Vardø eller Vadsø. En tysk soldat spurte nemlig en av gjentene ved anlegget hvor denne fjorden ligger, for der kom engelskmennene iland, sa dem!

De bare spøkte og drillet dem, tyskere var tyskere, alvor for alt. De er derfor nå så oppvakte og forberede ett r denne affæren at det skytes ved minste varsel.

I hele sommer har tyskerne besatt kysten 100%, sier disse, med tungt fransk artilleri, maskingeværreder, luftskyts osv., også kommer fienden dem rett i ryggen midt i hjertet av alt det de skulle beskytte og forsvare. Hvilken flau historie! Billig, presist og effektivt gjort. Resten av den engelske troppen er kommet vel over til Sverige. Nå er vekten deroppe effektiv, sier det. Hver kveld etter kl. 19.30 går Werk-Schutz, norske N.S. karer i full uniform med den tyske ørn i lua vakt hele natten igjennem. En kveld rev de ned et stillas med solid trapp, for de var redd noen kunne komme til å bruke den til å komme opp i instrumenthallen i lakeretteren som nå innredes på anlegget. Det finnes ikke gnist av strøm enda. Håndlangerne er gjerne for at de måtte bygge opp ny stillas, og ikke finnes det materialer å bruke til det!!!

Føreren skal ha takket kommandanten for hans djerve innsats da han takket disse sultne og forfrosne engelske soldatene.

S L U T T .